

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **SPETRA CZ s.r.o.**, IČO 25816811
sídlem Třanovice 278, 739 53 Třanovice
zastoupená advokátem JUDr. Radimem Kubicou, MBA,
sídlem O. Lysohorského 702, 738 01 Frýdek-Místek

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, IČO 70892822
sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 1. 2024, č. j. SpKrÚ 94843/2023-3

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Pardubic ze dne 31. 10. 2023, č. j. MmP 143399/2023. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 42b odst. 1 písm. y) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“).

2. Uvedeného přestupku se žalobkyně podle správních orgánů dopustila tím, že dne 25. 11. 2022 ve 14:40 hod na silnici č. II/211 v obci Lázně Bohdaneč, točna u mlýnu, ul. Šípkova, provozovala vozidlo v rozporu s právními předpisy, neboť řidič předmětného vozidla (zaměstnanec žalobkyně) porušil zákaz tranzitní nákladní dopravy stanovené místní úpravou provozu na pozemních komunikacích podle zvláštního právního předpisu. Konkrétně řidič vozidla nerespektoval dopravní značku B4 (zákaz vjezdu nákladních automobilů nad 12 t) a dodatkovou tabulku E14 tranzit, která omezuje platnost značky v úseku D11 - L. Bohdaneč. Žalobkyně jako provozovatelka vozidla tedy provozovala vozidlo, jímž byl porušen zákaz tranzitní nákladní dopravy stanovené místní úpravou provozu na pozemních komunikacích, čímž se dopustila přestupku podle § 42b odst. 1 písm. y) zákona o pozemních komunikacích.
3. Za tento přestupek byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 10 000 Kč podle § 42b odst. 6 písm. d) zákona o pozemních komunikacích ve spojení s § 35 odst. b) a § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Žalobkyni byla dále uložena povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení.
4. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného včasné podanou žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobkyně má za to, že vynaložila veškeré úsilí dané zákonem, aby zabránila vzniku přestupku fyzické osoby, tj. svého zaměstnance. Žalobkyně je přesvědčena, že skutečnost, že disponuje certifikátem ISO - systém kvality řízení, je sama o sobě postačujícím důkazem toho, že má snahu a zajišťuje poskytování svých služeb ve vysokém stupni kvality s ohledem na dodržování veškerých zákonných norem, což souvisí i s volbou kompetentních osob, prostřednictvím nichž své služby poskytuje. Mimo tuto skutečnost doložila Etický kodex společnosti, ve kterém deklaruje své základní zásady a hodnoty, podle kterých jsou všichni zaměstnanci, ale i další subjekty jednající jménem nebo ve prospěch společnosti či v jejím zastoupení, povinni vyvarovat se jakéhokoliv jednání a trestné či neetické činnosti, která by mohla být společnosti přičítána jako činěná v jejím zájmu nebo v její prospěch. Žalobkyně dále v průběhu řízení doložila nejaktuálnější třídní knihu z pravidelného proškolení zaměstnanců i prohlášení zaměstnance o tom, že je jako zaměstnanec společnosti pravidelně proškolen. V souhrnu učiněná opatření byla a jsou podle žalobkyně dostačující.
5. Žalovaný uvedl příklady možných efektivních opatření, které by mohly protiprávnímu jednání zabránit, nicméně již blíže nespecifikoval jejich obsah. Podle žalobkyně je tak rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť se žalovaný omezuje na *příkladný, nic neříkající výčet*. Zároveň má žalobkyně za to, že se výčet opatření ze strany žalovaného může obsahově shodovat s opatřeními, které sama žalobkyně přijala.
6. Žalobkyně namítala, že pokud by správní orgán k posuzování jednotlivých důkazních návrhů přistupoval správně, nemohl by dojít k závěru, že liberační důvody nenaplnila.
7. Podle žalobkyně byla porušena zásada zákazu dvojího trestání, neboť žalobkyně je trestána za totožný skutek, za nějž již byla uložena pokuta jejímu zaměstnanci. Přestože se z pohledu správních orgánů jedná o různé skutkové podstaty, chrání však stejné zájmy. Za jednání, kterým byl zákonem chráněný zájem ohrožen, již sankce uložena byla.

8. S ohledem na výše uvedené žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podle žalovaného předložené dokumenty v daném případě nepostačují ke zproštění odpovědnosti žalobkyně za přestupek. Navrhl proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
10. Žalobkyně v replice setrvala na uvedených žalobních námitkách.
11. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí správních orgánů (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Podle § 42b odst. 1 písm. y) zákona o pozemních komunikacích *se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že jako provozovatel vozidla provozuje vozidlo, s nímž byl porušen zákaz nebo omezení tranzitní nákladní dopravy stanovené místní úpravou provozu na pozemních komunikacích podle zvláštního právního předpisu.*
13. Podle § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky *právnická osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila.*
14. Předně soud připomíná, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek odpovědi na každou námitku, resp. argument. Rozsah reakce na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry (proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení), případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi implicitní - tzn., že na námitky lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí orgán veřejné moci prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí [„není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68, rozhodnutí ÚS jsou dostupná na www.nalus.usoud.cz)].
15. Ostatně i Ústavní soud v případě, že námitky stěžovatelů nejsou způsobilé změnit výrok jeho rozhodnutí, tyto nevypořádává (srov. např. nález ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08, bod 24), neboť si je plně vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci – pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů – nesmí být přemrštěné. Jiný postup by ohrožoval funkčnost orgánů veřejné moci, především pak jejich schopnost efektivně (zejména v přiměřené době a v odpovídajícím rozsahu) plnit zákonem jim uložené úkoly (k tomu srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2020, č. j. 9 As 413/2018-43, bod 21, rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz). Z výše uvedených důvodů proto např. soud není povinen reagovat na košatou a obsáhlou žalobu stejně košatým a obsáhlým rozsudkem (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2015, č. j. 10 Afs 18/2015-48, bod 35, popř. rozsudky téhož soudu ze dne 5. 2. 2021, č. j. 5 As 140/2019-93, bod 41, a ze dne 5. 3. 2021, č. j. 5 As 267/2019-106, bod 66). Implicitně lze samozřejmě vypořádat i důkazní návrhy účastníků řízení (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 35/19, bod 62, či rozsudky Nejvyššího

správního soudu ze dne 8. 2. 2017, č. j. 9 Ads 225/2016-61, body 42 a 44, a ze dne 11. 7. 2019, č. j. 5 Ads 213/2018-25, bod 18).

16. Současně platí, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou správně vyřčené, a proto bude soud tam, kde se se závěry správních orgánů shodne, na tyto odkazovat, event. je stručně shrne. Soud přitom není povinen hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů, které již přesvědčivě vyslovily správní orgány (podobně srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013-128, popř. rozsudek téhož soudu ze dne 4. 3. 2015, č. j. 6 As 72/2014-88), resp. soud není povinen vše znovu převyprávět „vlastními slovy“ (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 10. 11. 2020, sp. zn. III. ÚS 1889/20).
17. Vzhledem k tomu, že žalobkyně namítala nepřezkoumatelnost žalovaného rozhodnutí, zabýval se touto námitkou krajský soud přednostně, neboť případná nepřezkoumatelnost by napadené rozhodnutí bez dalšího vylučovala z věcného přezkumu. Krajský soud po posouzení napadeného rozhodnutí však dospěl k závěru, že není nepřezkoumatelné, z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakého skutkového stavu vyšel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil (k tomu viz dále). Rozhodnutí je řádně odůvodněno a je plně srozumitelné. V této souvislosti je také nutné zmínit, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy žalobkyně o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016–24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35).
18. Dále je třeba uvést, že žalobkyně fakticky nebrojila proti tomu, že se skutek podrobně popsany v bodě 2 odůvodnění tohoto rozsudku stal, resp. proti tomu, že její zaměstnanec řídil vozidlo, s nímž byl porušen zákaz tranzitní nákladní dopravy stanovené místní úpravou provozu na pozemních komunikacích. Předmětem sporu je však skutečnost, zda žalobkyně vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila, tedy zda naplnila liberační důvody pro zproštění její odpovědnosti za přestupek.
19. V případě odpovědnosti právnické osoby za přestupek platí objektivní odpovědnost, která vzniká bez ohledu na zavinění fyzické osoby, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě. Nejedná se však o objektivní odpovědnost absolutní, neboť jak uvádí výše citované ustanovení § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, právnická osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Nepostačí přitom jakékoli úsilí, ale ve vztahu ke každému konkrétně posuzovanému případu se musí jednat o *úsilí maximálně možné*, které je právnická osoba objektivně schopna vynaložit (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2014, č. j. 11 A 107/2013-28).
20. Zároveň platí, že důkazní břemeno ohledně prokázání toho, zda právnická osoba vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila, nese sama právnická osoba, nikoliv správní orgán. Je tedy výlučně na žalobkyni, aby prokázala, jakým způsobem vynaložila svoje úsilí, aby porušení povinnosti, případně zákonem předpokládané události, zabránila či prokázala mimořádné okolnosti, jež nastaly na její straně a vylučují její deliktní odpovědnost. Správní orgán pak ve vztahu k uvedeným liberačním důvodům posuzuje toliko jejich důvodnost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2014, č. j. 4 As 123/2014-33) a není povinen z vlastní iniciativy vyhledávat důvody, pro které

by bylo možné shledat zánik odpovědnosti právnické osoby za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 1 As 159/2015-27).

21. Správní orgány naplnění liberačních důvodů pro zproštění odpovědnosti za přestupek u žalobkyně neshledaly. Podle žalované nelze žalobkyni předložené dokumenty (tj. etický kodex, certifikát ISO – systém kvality řízení, a prohlášení o proškolení řidiče – třídní kniha) považovat za dostatečný důvod pro zproštění její odpovědnosti. Žalovaný považuje za liberační důvody zejména takové skutečnosti, které žalobkyně nemohla sama ovlivnit. V dané věci přitom nešlo o skutečnost, kterou by nebylo možné předvídat (vyšší moc) a rovněž se nejednalo o případ, který by bylo možné hodnotit jako stěží předvídatelný a zabránitelný exces zaměstnanců – řidičů. Vedle toho žalobkyně neprokázala, že by vůči svým zaměstnancům vyvíjela dostatečný tlak, aby spáchání přestupku zabránila. Opatření, která žalobkyně doložila, představují podle správních orgánů pouze základní možnosti, jak působit na řidiče. Ze strany žalobkyně však nebyla přijata žádná efektivní opatření, která mají protiprávnímu jednání zabránit, například zavedení efektivního programu, který bude obsahovat etický kodex řidiče apod. Není přitom rolí správního orgánu, potažmo soudu, aby za žalobkyni vymýšlel opatření, která mohla realizovat.
22. Krajský soud ve shodě se správními orgány zhodnotil, že opatření, která žalobkyně v nyní projednávané věci vynaložila, nepředstavují důvod pro zproštění její odpovědnosti za daný přestupek. Pravidelné proškolení zaměstnanců, etický kodex deklarující obecnou povinnost zaměstnanců a dalších osob jednajících jménem žalobkyně vyvarovat se trestné činnosti a ani skutečnost, že žalobkyně disponuje certifikátem ISO – systém řízení kvality, podle krajského soudu nelze považovat za dostatečný důvod pro zproštění její odpovědnosti za daný přestupek.
23. Jakkoli se jedná ze strany žalobkyně o opatření žádoucí, nelze tento výčet považovat za vynaložení *maximálně možného úsilí*, jak je pro zproštění odpovědnosti vyžadováno. V této souvislosti lze odkázat např. na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 As 254/2016-39, podle kterého se právnická osoba nemůže dovolávat zproštění odpovědnosti za přestupek odkazem na právní předpisy a zákonné povinnosti zaměstnanců, respektive tyto odkazy nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí. Krajský soud přitom souhlasí se žalovaným, že opatření přijatá žalobkyní v nyní projednávané věci představují pouze základní možnosti, jak působit na řidiče.
24. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2015, č. j. 5 As 10/2015-27, ke zproštění odpovědnosti právnické osoby za přestupek nepostačuje, pokud byl řidič ze strany zaměstnavatele poučen o povinnosti dodržovat platné právní předpisy. Právnická osoba se nemůže zprostit své odpovědnosti odkazem na porušení povinnosti vlastními zaměstnanci, případně osobami, které při výkonu své činnosti používá. Připuštěním liberačního důvodu v podobě zabezpečení povinného školení řidičů by mohlo být liberační ustanovení aplikováno ve velkém množství případů, a ztratilo by tak povahu výjimky z obecného pravidla, což by znamenalo ohrožení veřejného zájmu.
25. Za liberační důvody se považují zejména takové skutečnosti, které odpovědná osoba nemohla ovlivnit. Takovou skutečností může být např. zásah vyšší moci, omezené množství informací, které bývají zpravidla k dispozici v době před jednáním, tzn. že přijatá opatření se vzhledem k okolnostem mohla z objektivního pohledu jevit jako dostatečná (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2016, č. j. 7 As 258/2015)-37. Krajský soud

má však ve shodě se správními orgány za to, že se v daném případě o takové skutečnosti nejednalo.

26. Žalobkyně dále brojila proti neprovedení jejích důkazních návrhů ve správním řízení. Žalovaný se s těmito důkazními návrhy vypořádal ve svém rozhodnutí, přičemž krajský soud se i s tímto postupem žalovaného ztotožnil. Nadto i při jednání soudu dne 23. 10. 2024 žalobkyně připustila, že v etickém kodexu k provedení důkazu není výslovně uvedena povinnost ve vztahu k řízení vozidel, ale je zde zakotvena obecná povinnost dodržování právních povinností ve vztahu k žalobkyni. Krajský soud nadto neprovedl důkazní návrh nově uplatněný v řízení před soudem, tj. výslech řidiče, neboť s ohledem na shora vyloženou argumentaci soudu nemohl přinést další objasnění věci.
27. Jde-li o námitku porušení zásady zákazu dvojího trestání (*ne bis in idem*), je třeba upozornit na princip souběžné odpovědnosti fyzických a právnických osob zakotvený v § 20 odst. 7 zákona o odpovědnosti za přestupky. Zákon o odpovědnosti za přestupky výslovně stanoví, že odpovědností právnické osoby za přestupek není dotčena odpovědnost za přestupek fyzických osob, které se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považují za osoby, jejichž jednání je přičitatelné právnické osobě. Zároveň odpovědností za přestupek těchto fyzických osob není dotčena odpovědnost právnické osoby za přestupek.
28. Zákaz dvojího trestání přitom znamená, že za totéž jednání nemůže být potrestána tatáž osoba dvakrát. V daném případě ale nejde o potrestání totožné osoby, neboť nyní je trestána právnická osoba. Krajský soud uzavírá, že v daném případě nešlo o porušení zásady *ne bis in idem*. Aplikace souběžné odpovědnosti fyzických a právnických osob není porušením zásady zákazu dvojího trestání.
29. Na základě výše uvedeného soud žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
30. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., když žalobkyně nebyla v soudním řízení úspěšná a žalovanému jako správnímu orgánu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rozsah jeho běžné úřední činnosti (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS, běžnou úřední činností by přesahovaly zejména náklady správního orgánu vynaložené na obranu proti žalobám zjevně šikanózním, viz např. rozsudky NSS ze dne 8. 3. 2012, č. j. 2 As 45/2012-11, ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na

sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice dne 30. října 2024

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně